

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан факультету
педагогіки і психології
_____ Т.О. Олефіренко

«08» вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
«Інноваційні технології в професійній діяльності»

освітнього рівня магістра (1.4)
галузі знань 01 Освіта
спеціальності 012 Дошкільна освіта

Шифр за навчальним планом СВ01

Київ – 2021

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми, затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М.П. Драгоманова «27» квітня 2017 року, протокол №10.

Розробник програми: Цветкова Г.Г., доктор педагогічних наук, професор,
Ступак О.Ю., доктор педагогічних наук, доцент.

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки і психології дошкільної освіти
«30» серпня 2021 р., протокол №1

Завідувач кафедри

проф. Цветкова Г.Г.

1. Опис дисципліни

Шифр дисципліни ПП02

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 01 і світа	Кількість кредитів – 3		Методи навчання: Словесний метод (лекція з паузами, візуалізована лекція, лекція-бесіда), семінарсько-практичні заняття: бесіда, дискусія; наочний метод (метод демонстрацій, візуалізація думок за допомогою ментальних карт та електронних ресурсів), робота з навчально-методичною літературою (конспектування, складання схем, таблиць, презентацій); інтерактивні методи групового навчання, у тому числі: мозковий штурм, «Word cafe», «Open Space», дискусійні методи, ігрові технології тощо; відеометод з використанням інформаційних технологій та ресурсів під час дистанційного навчання (онлайн дошки, опитувальники, тести тощо); середовище Moodle, Zoom, Google Meet.
Спеціальність 012 «Дошкільна освіта»	Загальна кількість годин - 90		
Освітній рівень Магістр	Денна	Заочна	
	Лекції		
	10	8	
	Практичні заняття:		
Вибіркова	8	4	
	Семінарські заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 2021	6	-	
	Лабораторні заняття		
	-	-	
Семестр I	Індивідуальна робота:		
	-	-	
	Самостійна робота:		
	66	78	
Тижневе навантаження: - аудиторне: 1 год. - самостійна робота: 2 год.	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
	1:1	1:9	
Мова навчання - українська			Форми поточного контролю: усне та письмове опитування, тестові завдання, презентації, навчальні проекти, контрольні роботи
			Форма підсумкового контролю: екзамен. Екзамен дистанційного навчання: (тести/завдання в системі Moodle).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – ознайомити здобувачів освітнього рівня магістри з теоретичними засадами використанні інноваційних та інтерактивних методів навчання, сформувати практичні навички впровадження інноваційних технологій в професійній діяльності фахівців дошкільної освіти.

Завдання: ознайомлення здобувачів із теоретичними засадами сучасних технологій та інновацій в дошкільній освіті; вивчення здобувачами методів групового інтерактивного навчання; набуття навичок використання методів дискусії, технології ситуацій; покращення вмінь застосовувати технології фасилітаційного навчання, ігрові технології і метод кейсів; підвищення рівень практичних навичок застосування онлайн ресурсів в професійній діяльності.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1	ПРН 18. Демонструвати навички особистісної і професійної самоактуалізації, успішного задоволення індивідуальних і соціальних потреб; діяти та виконувати суспільно значущі завдання та сприяти особистісному саморозвитку в конкретних педагогічних умовах.	ФК-11. Здатність в проваджувати інноваційні технології в освітній процес педагогічних закладів вищої освіти; ефективно використовувати педагогічні знання, уміння, оновлені методики, інтерактивні методи, ІКТ для розв'язання проблеми подолання антиінноваційних бар'єрів у професійній діяльності та вдосконалення якості вищої освіти.

3. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредитів ЄКТС.

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усь ого	у тому числі					Усь ого	у тому числі				
л		п	сем	лаб	с.р	л		п	сем	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади інноваційних та інтерактивних технологій в професійній діяльності												
Тема 1. Теоретичні засади сучасних технологій дошкільної освіти	17	2	2			13	18	2	1			15
Тема 2. Сутність інноваційних та інтерактивних методів навчання	17	2	2			13	18	2	1			15
Змістовний модуль 2. Впровадження інноваційних та інтерактивних технологій												
Тема 3. Особливості використання методів групового інтерактивного навчання	19	2	4			13	18	2	1			15

Тема 4. Використання методів дискусії, технології ситуацій	17	2		2		13	16,5	1	0,5			15
Тема 5. Ігрові технології інтерактивного навчання	20	2		4		14	19,5	1	0,5			18
Усього	90	10	8	6		66	90	8	4			78

4. Зміст дисципліни

№ з/п	4.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	В т. ч. лекцій
1.	МОДУЛЬ 1.		
	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНИХ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	28	4
1.1.	Тема 1. Теоретичні засади сучасних технологій дошкільної освіти Історія започаткування технологій в галузі дошкільної освіти. Сутність та класифікація педагогічних технологій в освіті. Особливості реалізації технологій дошкільної освіти. Упровадження технологій дошкільної освіти: досвід зарубіжних країн. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>Основні: 1, 4.</i> <i>Допоміжні: 2, 3.</i>	14	2
1.2.	Тема 2. Сутність інноваційних та інтерактивних методів навчання Поняття про пасивні, активні і інтерактивні методи навчання. Алгоритм проведення інтерактивного заняття. Основні правила організації інтерактивного навчання. Обов'язкові умови організації інтерактивного навчання. Результативність інтерактивного навчання. Закономірності використання інтерактивних методів навчання. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>Основні: 3, 7.</i> <i>Допоміжні: 1, 2.</i>	14	2

2	<p style="text-align: center;">МОДУЛЬ 2.</p> <p style="text-align: center;">ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ</p>	62	6
2.1.	<p>Тема 1. Особливості використання методів групового інтерактивного навчання.</p> <p>Метод малих груп. Характеристика взаємодії в середині невеликої групи. Метод навчання в команді. Метод традиційного аналізу конкретних ситуацій (АКС). Ситуаційні завдання (СЗ). Ситуаційні вправи (СВ). Метод ситуаційного навчання – кейс-стаді, метод кейсів, метод інциденту.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>Основні: 3, 7.</i> <i>Допоміжні: 1, 4 2.</i></p>	16	2
2.2.	<p>Тема 2. Використання методів дискусії, технологій ситуацій.</p> <p>Види та ознаки методу дискусій. Методика проведення дискусій. Форми дискусії: симпозіум, судове засідання, форум, диспут, дебати тощо. Види та структура ситуацій. Типи кейсів. Етапи організації процесу навчання на основі аналізу ситуацій.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>Основні: 5, 12.</i> <i>Допоміжні: 2, 3.</i></p>	20	2
2.3	<p>Тема 3. Ігрові технології інтерактивного навчання.</p> <p>Функції, ознака, структура гри. Види ігрових технологій: ділова, рольова, інтерактивна, симуляційні ігра. Етапи проведення гри. Методи стимулювання творчої активності. Вимоги до розвивальних ігор, які застосовуються у процесі навчання. Технології організації творчої навчальної діяльності.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> <i>Основні: 9, 10.</i> <i>Допоміжні: 1, 3.</i></p>	20	2

4.2. Плани семінарських, практичних, лабораторних занять

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНИХ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Практичне заняття.

Тема 1.1. Освітні інноваційні та інтерактивні технології у сучасній педагогічній парадигмі (2 год.)

1. Передумови розвитку освітніх технологій.
2. Розвиток технологій у світовому освітньому просторі.
3. Структура педагогічної технології та її основні ознаки.
4. Характеристика методологічних вимог до педагогічної технології.
5. Класифікація педагогічних технологій.
6. Інновації в освітній діяльності: виклики та перспективи.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 1, 4.

Допоміжні: 2, 3.

Практичне заняття

Тема 1.2. Онлайн ресурси в професійній діяльності (2 год.)

1. Збір ідей (думок) за допомогою ментальних карт (mind-mapping).
2. Створення онлайн вікторин, опитувальників.
3. Використання онлайн дошок для спільної роботи.
4. Можливості сервісів Google.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 3, 7

Допоміжні: 1, 2..

МОДУЛЬ 2. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Практичне заняття.

Тема 2.1. Технологія фасилітаційного навчання (2 год.)

1. Роль та функції фасилітатора в освітньому процесі.
2. Методи фасилітації: «Мозковий штурм», «Парадигма позитивних змін», «Ажурна пилка», «Вчимося разом», «Word Cafe», «Open Space», «Swot-аналіз» та інші.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 3, 7.

Допоміжні: 1, 4.

Практичне заняття.

Тема 2.2. Технології аналізу ситуацій та їх застосування в професійній діяльності. Метод кейсів (2 год.)

1. Алгоритм методу «кейс-стаді».
2. Методика роботи над кейсом.
3. Приклади кейс-ситуацій із практики діяльності закладів дошкільної освіти.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 3, 7.

Допоміжні: 1, 4

Семінарське заняття

Тема 2.3. Дискусійні методи в професійній діяльності (2 год.)

1. Технології проведення методів дискусій.
2. Мозкова атака, метод Сократа, дебати, попс-формула, інтерв'ю тощо.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 3, 7.

Допоміжні: 1,4.

Семінарське заняття

Тема 2.4. Особливості впровадження різних ігрових технологій в професійній діяльності (2 год.).

1. Метод програвання ролей (інсценування).
2. Ділова гра. Рольова гра. Інтерактивна гра. Симуляційні ігри.
3. Творчі ситуації. Навчально-творчі задачі. Творчі завдання.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 5, 12.

Допоміжні: 2,3.

Семінарське заняття

Тема 2.5. Застосування методу проекту в професійній діяльності (2 год.)

1. Особливості змісту проектної роботи в професійній діяльності.
2. Класифікація проектів.
3. Дерево проблем і дерево цілей. SMART-цілі в проекті.
4. Планування, оцінка, результати проекту.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 9, 10

Допоміжні: 1,2.

4.3 Організація самостійної роботи студентів

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНИХ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Зміст завдань самостійної роботи за модулем 1.

Складіть словник термінів до питання «Освітні інноваційні та інтерактивні технології у сучасній педагогічній парадигмі».

Дослідити розвиток освітніх технологій педагогічних ВНЗ другої половини ХХ ст., підготувати звіт.

Визначити різні підходу до розуміння поняття «освітні технології», скласти порівняльну таблицю.

Порівняти вітчизняний досвід упровадження інновації в освітній діяльності ЗДО.

Створити ментальну карту для проведення батьківських зборів на довільну тему.

Підготувати вікторину для дітей дошкільного віку з використанням онлайн ресурсів.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 1, 4, 6, 7-12.

Допоміжні: 1-5.

МОДУЛЬ 2. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Зміст завдань самостійної роботи за модулем 2.

Підготувати різні методи знайомства в групі, встановлювання правил, проведення

рефлексії.

Охарактеризувати та скласти план одного з методів фасилітації для роботи з малою групою.

Підготувати 3-5 кейс ситуацій в діяльності ЗДО.

Охарактеризувати вербальні та невербальні засоби комунікації.

Скласти рекомендації щодо застосування методу кейсів в професійній діяльності.

Підготувати план конспект одного з видів дискусійних методів.

Підготувати есе на тему «За чи проти впровадження інновацій в професійну діяльність дошкільних педагогів».

Навести приклади використання методу «Анкета 5 з 25».

Підготувати план конспект одного з виду гри (ділова, рольова, симуляційна, інтерактивна).

Підготувати творчі завдання різних видів для роботи дошкільного педагога.

Скласти порівняльну таблицю.

Навести приклади використання методу проектів.

Охарактеризувати вимоги до використання проектної технології, скласти таблицю.

Навести приклади використання електронних ресурсів під час застосування інтерактивних технологій в навчанні.

Рекомендовані інформаційні джерела:

Основні: 2, 3, 5, 6, 10, 11.

Допоміжні: 1-5.

V. Контроль якості знань студентів

5.6. Форми і методи поточного контролю.

Поточний контроль рівня і якості знань здобувачів вищої освіти здійснюється на семінарських та практичних заняттях в процесі усного опитування, під час виступів, презентації та обговоренні самостійної роботи, виконання завдань на практичних заняттях як індивідуально, так і в групах. Тематичний контроль відбувається під час написання тестових контрольних робіт по завершенню вивчення навчального матеріалу певного модуля.

Дистанційне навчання здійснюється за допомогою наступних платформ і сервісів:

– Система Moodle - це платформа, на якій розміщені навчальні матеріали, реалізовується спілкування “студент-студент”, “студент-викладач”, контролюються знання студентів, але й здійснювати управління освітнім процесом.

– Google Meet, Zoom – сервісів відеотелефонного зв'язку, що використовується для проведення дистанційних лекційних, семінарських та практичних занять, інших форм навчальних занять;

– Інтерактивні онлайн дошки: <http://padlet.com>, <https://miro.com>, <https://jamboard.google.com>.

– Вікторини та опитувальники: <https://wordwall.net>, www.mentimeter.com, www.Kahoot.com, тощо.

– Ментальні карти: <http://freemind.sourceforge.net>, <http://www.edrawsoft.com/freemind.php> тощо.

5.7. Форми і методи підсумкового контролю.

Формою підсумкового контролю є письмовий екзамен. Екзаменаційний білет складається з трьох питань, перше з яких носить теоретичний характер (аналіз науково-педагогічних досліджень з питань інноваційних та інтерактивних технологій в освіті); друге питання має практичний характер (фрагмент інтерактивної технології); третє питання тестового характеру.

Формою підсумкового контролю дистанційного навчання є екзамен у тестовій формі. Тест складається з двох частин. Перша частина містить 20 питань, в яких здобувач має обрати одну правильну відповідь з багатьох. Питання носять теоретико-методичний характер. Друга частина має 10 питань, спрямованих на оцінку практичних умінь здобувачів використовувати інноваційні та інтерактивні технології в професійній діяльності.

Максимальна кількість балів за поточну успішність – 60 балів.

Максимальна кількість балів за екзамен – 40 балів.

5.8. Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання результатів ЕКЗАМЕНУ: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
36-40	A	відмінно

32-35	B	добре
28-31	C	
26-27	D	задовільно
24-25	E	
14-23	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-13	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання

Сума балів	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
80 – 89	B	Добре
70 – 79	C	
65 – 69	D	Задовільно
60 – 64	E	
35 – 39	FX	Незадовільно
0 – 34	F	

Оцінка «відмінно» ставиться якщо здобувач вищої освіти дає повну, правильну, розгорнуту відповідь, може навести приклади, що підтверджують його висловлювання.

Оцінка «добре» ставиться якщо здобувач володіє необхідним матеріалом, дає цілком правильну відповідь, але має незначні неточності та певні труднощі у наведенні прикладів, що ілюструють і підтверджують теоретичні висновки. Переважною більшістю, відповідь носить репродуктивний характер; методичні розробки правильні, або мають певні неточності і не містять елементів творчості здобувача.

Оцінка «задовільно» ставиться якщо здобувач частково володіє матеріалом, допускається помилок і неточностей при відповіді, відповідь носить частковий репродуктивний характер. При виконанні практичних завдань здобувач має труднощі у підборі правильних підходів до розробки інтерактивних технологій, має потребу у зверненні до методичних посібників.

Оцінка «незадовільно» ставиться якщо здобувач не володіє більшою частиною теоретико-методичного матеріалу, відповідь стисла, містить помилки, не може навести приклади; при виконанні практичних завдань має труднощі, допускається помилок при підборі технологій в професійній діяльності.

Питання для підготовки до екзамену

1. Розкрийте сутність понять «технологія», «педагогічна технологія», «інноваційна технологія». Охарактеризуйте структурні компоненти педагогічної технології, виокремити сутнісні відмінності з поняттям «методика».
2. Визначте основні вимоги до педагога вищої школи та особи, яка

працює у системі вищої професійної та охарактеризуйте їх.

3. Охарактеризуйте сучасні інноваційні технології в професійній діяльності та виокремити їхні сутнісні особливості.

4. Сформулюйте основні принципи організації освітнього процесу та принципи інноваційних технологій професійного навчання.

5. Проаналізуйте сучасні підходи до професійного навчання та порівняйте їх.

6. Визначте спільні та відмінні ознаки між дистанційними та інформаційними технологіями навчання.

7. Здійсніть порівняльну характеристику між ігровими та дискусійними технологіями навчання педагогів (наведіть приклади).

8. Охарактеризувати інтерактивний метод навчання, визначити його відмінності від активного та пасивного методів навчання.

9. Визначити основні правила організації інтерактивного навчання.

10. Описати та визначити послідовність організації методу «Мозкового штурму». Навести приклади його застосування.

11. Охарактеризувати основні ознаки, умови та технологію проведення «Круглого столу». Наведіть приклади тематики «Круглих столів» у роботі з фахівцями закладів дошкільної освіти.

12. Описати та навести прикладів застосування інтерактивної технології «Акваріум».

13. Визначити значення проведення рефлексії, охарактеризувати основні етапи та види рефлексії. Навести прикладів питань для рефлексії.

14. Охарактеризувати різні типи взаємодії в малих групах. Навести приклади методів роботи в малих групах.

15. Визначити роль фасилітора в навчальному процесі. Охарактеризувати техніки фасилітації.

16. Визначити методологію використання методу кейсів. Навести приклади кейс-ситуацій.

17. Охарактеризувати основні типи та функції ігрових технологій.

18. Підготувати фрагмент заняття з дітьми дошкільного віку з використанням однієї з ігрових технологій.

19. Навести алгоритм проведення інтерактивної гри.

20. Охарактеризувати різні види методу проєктів як технології організації освітніх ситуацій.

21. Навести фрагмент заняття з дітьми старшого дошкільного віку з використанням методу проєктів.

22. Описати етапи взаємопов'язаних дій, необхідних для реалізації методу проєктів.

23. Охарактеризувати технологію майнд-мепінгу.

24. Навести алгоритм створення ментальної карти.

25. Описати методіку проведення дискусії.

26. Навести приклади форм дискусії, що можна використовувати в професійній діяльності.

27. Навести фрагмент заняття з дітьми середнього чи старшого

дошкільного віку з використанням методу інтерв'ю.

28. Охарактеризувати та порівняти методи дискусії: метод Сократу та прес-метод.

29. Визначити роль та навести приклади онлайн ресурсів, що можуть бути використані в професійній діяльності.

30. Навести методичні рекомендації для вихователів з використання онлайн ресурсів.

**6. Навчально-методична картка дисципліни
«ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»**

Разом: 90 год., 3 кредити, із них 10 год. – лекції, 8 год. – практичні заняття, 6 год. - семінарські заняття, 66 год. – самостійна робота, вид контролю – екзамен. Семестр I					
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		
Назва модуля	Теоретичні засади інноваційних та інтерактивних технологій в професійній діяльності		Впровадження інноваційних та інтерактивних технологій		
Кількість балів за модуль	30 балів		30 балів		
Лекції	1	2	3	4	5
Теми лекцій	Теоретичні засади сучасних технологій дошкільної освіти	Сутність інноваційних та інтерактивних методів навчання	Особливості використання методів групового інтерактивного навчання	Використання методів дискусії, технології ситуацій	Ігрові технології інтерактивного навчання
Семінарські	10 балів	10 балів	10 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	МКР 1 10 б.		МКР 2 10 б.		
Підсумковий контроль		Екзамен			

7. Основні і допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основна:

1. Інноваційні технології навчання. Методичні рекомендації / Укладачі С.Л. Усик, Л.М. Богданович. Л.: Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Волинської області, 2019. 22 с.
2. Інтерактивні методи викладання. Практичні поради для суддів-викладачів. К.: ФОП Демчинський О.В., 2017. 64 с.
3. Машкіна Л.А. Підготовка студентів до впровадження педагогічних інновацій в дошкільних закладах Машкіна Л.А.; Т.І.Поніманська (наук. ред.). – Хмельницький: ТОВ НВП «Еврика», 2004. – 203с.
4. Освітні технології: навчально-методичний посібник Пехота О.М., Кіктенко А.З., Любарська О.М., Нор К.Ф.; О.М.Пехота (ред.). – К.: А.С.К., 2003. – 255с.
5. Панченков А., Пометун О., Ремех Т. Навчання в дії: Як організувати підготовку вчителів до застосування інтеракт. технологій навчання: Метод. посіб. К.: А.П.Н, 2003. 72 с.
6. Педагогічні технології в підготовці вчителів : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. Харків : ХНПУ, 2018. 457 с.
7. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті / Під ред. Сисоєвої С.О. К., 2001.
8. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. К.: А.С.К., 2004. 192 с.
9. Пометун О.І., Побірченко Н.С., Коберник Г.І., Комар О.А., Торчинська Т.А. Інтерактивні технології: теорія та методика. Умань-Київ: А.П.Н, 2008. 94 с.
10. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навч. метод. посіб. / Сисоєва С.О.; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. 72 с.
11. Технології професійного розвитку педагогів в умовах формальної і неформальної освіти: практичний посібник / М.П. Вовк, Г.І. Сотська, Н.О. Філіпчук, Ю.В. Грищенко, С.О. Соломаха, Л.Ю. Султанова, Н.С. Гомеля. К.: Талком, 2019. 320 с.
12. Ягоднікова В. В. Я Інтерактивні форми і методи навчання у вищій школі: навч.-метод. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. 80 с.

Допоміжна:

1. Іванов С.В., Мостенська Т.Л., Федулова І.В., Рибачук-Ярова Т.В. Використання кейс-методів у навчальному процесі. Наукові праці НУХТ, № 3. 2012. С. 107-112.
2. Фасилітування роботи у малих групах: практичний посібник для тренерів. К., ФОП Демчинський О.В., 2017. 32 с.
3. Інструменти діалогу у виробленні ефективних рішень на рівні

громади. Ел. ресурс: <https://www.osce.org/files/f/documents/2/9/452800.pdf>.

4. Stupak O. Educational technologies in training future managers. *Advanced Education*. 15, 2020. 97-104. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.200229>

5. Ступак О.Ю. Використання онлайн ресурсів для підготовки майбутніх учителів. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти : збірник наукових праць / ДВНЗ «ДДПУ»; гол. ред. проф. Л. Г. Гаврілова. Слов'янськ : ДДПУ, 2021. Вип. 14. (Ч. 2). С. 70-77.